

naši čitavnici spolnujejo besede slavnega Horaca „utile dulci.“ — Nekterim ni bilo po volji, da sem letošnji eviček grajal. Sej pravim, nekteri človek je res tak, da hvali vse svoje, kakor berač mavho. Kako bom rekel, da je vino dobro, če je res kislo. Res, da je morebiti pri komu, ki je o vseh Svetih trgal, nekoliko bolje, pa Nemec dobro pravi: „eine Schwalbe macht noch keinen Sommer.“ — Po hudem mrazu je nastopilo južno, bolj gorko vreme. Bog nam daj kaj dobre zime; sej nam je burja lani zadosti strehe razkosmala. Z Bogom! Pivčan.

Iz Kranja 11. dec. (Povabilo iz čitavnice). Vse čast. družnike kranjske čitavnice uljudno vabimo s tem v občni zbor v podeljek 19. decembra ob 1/2 7 uri zvečer. Tajnik bode priobčil kratek pregled vseh društvenih opravil v preteklem letu, denarničar predloži račune in se volijo trije društveniki, ki niso bili odborniki, da pregledajo račune; potem sledi volitev odbornikov za 1865 in nasveti gosp. družnikov. Po zboru je beseda, ktero sklence glediščina igra v 1. djanju „Popotnika.“

Iz Ljubljane. 12. t. m. je imela tukajšna hranilnica občni zbor. Izrekel je, da je vodstvo prav storilo, da je ljubljanskemu samostanu frančiškanskemu za zidanje darovalo 500 gold., pogorelcem v Vinici pa 200 gold. Potem so bile volitve. Z enoglasnim zaklicem je bil za načelnika zopet izvoljen g. dr. Čuber, za namestnika njegovega g. A. Samasa; kuratorji so bili izvoljeni gospodje Holcer, Malitsch, Lukmann in Seunig. Gosp. M. Prégl je bil z enoglasnim zaklicem voljen v vodstvo, g. Stedry pa z večino glasov. Po treh se je začel veliki zbor, pred šterimi je bilo že vse pri kraju — brez debate, brez opozicije tako mirno, da je hranilnični veliki zbor res prava podoba parlamentarnega Eldorada.

— Zopet nas je zapustilo okoli 1000 mehiških prostovoljcev, da so šli po železnici v Trst. Obljubil nam je pred odhodom neki častnik, rojak naš, da bode, ako srečno doide v Mehiko, večkrat kaj „Novicam“ pisal.

— Kakor „Danica“ piše, je imel prečastiti stolni dekan gosp. dr. Jan. Pogačar 4. ali 5. dan t. m. pred sv. Očeta v Rimu priti in potem se vrniti domú, da pride okoli 15. dne t. m. v Ljubljano.

— (Iz čitavnice). Čitavnica ima 26. dan t. m., to je, na sv. Štefana dan, dopoldne ob 11. uri, po pravilih svojih svoj letni zbor, v katerem se iznova voli odbor in se dovrši vse, kar sicer spada v oblast občnega zbora. Isti dan zvečer ob 7. uri se začne velika „beseda“, v kateri se bote igrale dve glediščine igri: ena pod naslovom „Strup“, ktero je svobodno poslovenila gospá L. Pesjakova, — druga pod naslovom „Ključec je od smrti vstal“, poslovenil gosp. J. N.—l. Vabijo se k tej veselici vsi čast. tukajšni in unanji udje; nadjati se morejo prav veselega večera. Odbor.

— Koledar slovenski za leto 1865, ki ga je izdala „Matica slovenska“, je natisnjen in se bo kmali vsem udom razposlal. Sicer pa se dobiva v knjigarnici Giontinovi po 40 kraj. nov. den. Razun prav praktičnega koledarskega dela, ki ga je gospod dekan Hicinger sestavil in v mnoge predalčke razvrstil, obsega na skoro treh polah 1. zgodovino Matice slovenske s pravili njenimi in imenikom vseh udov, ki so pristopili do 1. dne t. m. Potem sledi pesem „Slovenska Matica“, zložila Luiza Pesjakova, — za pesmijo sestavek „O raznih pomenih besede „Matica“, spisal Dav. Terstenjak. Dalje obsega pod naslovom „Štirinajst slovenskih sestic, njihov brat in njihova mati“ obširen sestavek o vseh 14 čitavnicah slovenskih z dodanim njih začetkom, številom udov, imenikom predsednikov in odbornikov;

„Južni Sokol“ in „Matica“ sklepata od konca do kraja mično — narodno knjigo, ktero je Blaznik lično natisnil. Dobivala se bo tudi po vseh slovenskih mestih.

— Poslednjo saboto je „Južni sokol“ bil zopet prav „židane volje.“ Ne bomo naštevati na drobno, kaj se je pelo, kaj se je godlo; povemo le to, da Mirosl. Vilharjeva burka „Župan“ se je izvršila prav izvrstno, in da krasni dar, ki sta ga „Sokolu“ poslala g. Dav. Terstenjak in dr. Benj. Ipavec s premično pesmijo, je navdal vse pričujoče s nepopisljivo radostjo; v znamenje žive hvaležnosti je društvo oba nam toliko prijazna rodoljuba izvolilo za častna svoja uda. Ne moremo si kaj, da ne bi priobčili Terstenjak-ovih besed, katerim je Ipavec zložil napev. Tako se glasi

Sokolska.

Mi smo bistri Sokoli,
Svobodo ljubimo,
Vsa mehkužnost nam mrzi,
Zdravje mi gojimo!

V bistrem zraku krepčamo
Bistre si peroti,
In pogumno jadramo
Burjam vsem nasproti.

Zdravo telo, zdravi um:
To je kinč Sokolja,
V nevarščini pogum,
Zmirom dobra volja!

Jasne pesmi pevamo,
Da doné v nebesa,
Ino brhko sučemo
Mi vajene telesa.

Svoje gnezdo branimo,
Drago očetnjavo, —
Krepko se poganjamo
Za nje staro slavo.

Bog Slovenjo naj živi,
Mater Sokolico,
Zmirom večo da rodi —
Sokolov množico!

— Preprijazna nam „Laib. Ztg.“ na čelu svojih današnjih novic pripoveduje, da vodstvo kazine bistriške toži dopis v 48. listu „Novic.“ Vredništvu še ni znana ta tožba; ako pa je, ji more vzrok biti le nerazumljenje kot solnce jasne slovenske besede.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Zbornica poslancev v dunajskem državnem zboru je 6. dne t. m. končala svoje razprave o odgovoru, ki ga ima dati na prestolni govor. Štirji stavki so bili še, v katerih je bila beseda živahna: namreč o denarstvenem gospodarstvu, o ministerski odgovornosti, o colnih (kupčijskih) zadevah in o konkordatu. — Kar se tiče denarstvenega gospodarstva, želi adresa; naj se varčno gospodari (špara), naj se davki ne povišujejo, za vojaščino toliko denarja ne trosi. Poslanec Hermann misli, da niso stroški za vojaščino pripravili Avstrije v toliko dolgov, ampak kancelijsko gospodarstvo, ktero je preobilno, prezamotano, predrago; tri leta se čakajo že premenbe, pa še jih ni. Poslanec Herbst v obširnem govoru pretresa žalostni dnarni stan. Tudi on povdarja potrebo, da obliko ustave brž prešine ovživljajoči duh; treba je se znebiti birokratizma in velike množice nepotrebnih uradnikov, kateri veliko več pisarijo kakor je treba, in ker je veliko pisanj, je treba več uradnikov, ki pa množijo davke. Zato imamo v mirnem času toliko bremen kakor da bi živeli v vojski. Nikar naj diplomacije ne podpirajo bajoneti, ampak dobra, zdrava politika, kateri je mar le za blagor ljudstva; ako bi žugala nevarnost državi, bojo zadovoljni narodi zadnji tolar radi žrtovali državi. Vsa vlada je odgovorna za denarstveni stan; finančni minister je le denarničar (kasir). Dalje razlaga, da proračun, ki ga je ministerstvo za leto 1865 predložilo zbornici, kaže prav za prav 78 milijonov primanjkeve, pa tudi dohodki se ne bojo tako stekali, kakor ministerstvo misli. Govornik se spušča potem v mnoge reči na drobno in o davkih pravi, da je meja, čez ktero se ne dajo več napeti; treba je začeti resno šparati in v obče se obrniti na drugo pot državnega gospodarstva. Minister žl. Plener zagovarja vladino ravnanje ter pravi, da tudi ona priznava

potrebo varčnega ravnanja, pa ako se pripetijo nenavadne okolščine, se tudi ne more shajati z navadnimi dohodki; letošnje leto niso bile samo v Avstrii denarne stiske, ampak povsod v Evropi in zunaj Evrope. Da zaupanje na avstrijske finance ni še propalo, kaže očitno udeležstvo unanjih kapitalistov pri srebernem zajemu. Obžalovati tedaj mora, da se tako zlo govori o denarstvenem stanu v tej zbornici, ker to še bolj spodkopuje zaupanje. Za njim tudi vojni minister vitez Frank zagovarja, da se za vojaštvo ne potrosi več kakor je neobhodna potreba, in tudi on misli, da ni prav, ako se o slabostih naših pritrkva na veliki zvon; armada mora biti v krepkem stanu, ako nastopijo za Avstrijo nevarni časi, kateri morebiti niso tako deleč. Ko je poročevavec Giskra odgovoril zagovorom ministrov, je zbornica z veliko večino sprejela brez premembe 14., 15., 16. in 17. stavek adrese. — Zadnja seja je dovršila stavke v adresi, kateri zahtevajo postavbo za odgovornost ministersko; govorili so za to poslanci Mühlfeld, Demel, Obert; zoper sedanjo kupčijsko (colno) politiko govorili so Winterstein, Skene in Riese-Stallburg, zagovarjal jo je začasni voditelj kupčijskega ministerstva baron Kalchberg. Zoper konkordat so govorili Mühlfeld, pastor Schneider; za-nj pa pater Greuter iz Tirolov; poročevavec Giskra je odgovoril. Ta debata je bila vendar danes najkrajša in najmirnejša. — In tako se je izvršila adresa. Brala se je, kakor je navada, v tretjič, ter z veliko večino sprejeta. Predsedništvo jo bo pismeno poklonilo Njih Veličanstvu. In tako je bilo viharne, večdnevne pravde konec. Obravnave na dalje bojo kazale, kaj bo iz tega; žal nam je, da je zbornica prezrla Tomanove tako resnične besede. O českih in marskih slovanskih poslancih je večina zbornice izrekla, da izgubijo poslanstvo, ker nočejo priti v ta zbor.

Dnarni zapisnik Matičini.

(Dalje.)

Gospod Drašler Pavel, trgovski pom. v Ljubljani,	
za letni donesek	2 gold. — kr.
„ dr. Dolenc H., c. k. uradnik v Ljubljani,	
kot ustanovnik	10 „ — „

Gospod Žerovec France, advokatni koncipient v Ljubljani, kot ustanovnik	10 gold. — kr.
„ Göck Ferd., agent v Ljubljani, za l. d.	2 „ — „
„ Tisen Janez, trgovski pom. v Ljubljani, za letni donesek	2 „ — „
„ Kolman France, trgovski pomočnik v Ljubljani, za letni donesek	2 „ — „
„ Pour Edv., trgovec v Ljubljani, za letni donesek	2 „ — „
„ dr. Cvajer Janez v Ljubljani	12 „ — „
„ dr. Mencinger J. v Brežicah na Štajarskem, za letni donesek	2 „ — „
„ Debevec Jožef, posestnik v Ljubljani, kot ustanovnik	10 „ — „
„ Pleiweis Valentin, posetnik v Ljubljani, kot ustanovnik	50 „ — „
„ Marn Jožef, c. kr. profesor v Ljubljani, kot ustanovnik	10 „ — „
„ Pregl Raimund, denarničar hranilnice v Ljubljani, za letni donesek	2 „ — „
„ Kersnik Jožef, c. k. uradnik v Ljubljani, za letni donesek	2 „ — „
„ Drzečnik Luka iz Ribnice na Štajarsk., kot ustanovnik	10 „ — „
„ Noli Jos., doktorand v Ljubljani, za l. d.	2 „ — „
„ Volčič Jakob, duh. pomočnik v Kastvi pri Reki, kot ustanovnik	50 „ — „
„ Vrečko Matevž, kaplan v Konjicah na Štajarskem, kot ustanovnik	10 „ — „
„ Ogradi France, kaplan v Konjicah na Štajarskem, kot ustanovnik	10 „ — „
„ Souvan Franjo, kupčijski društvenik v Ljubljani, kot ustanovnik	50 „ — „
„ Souvan Ferko, kupčijski društvenik v Ljubljani, kot ustanovnik	50 „ — „
„ Lukman Jakob, c. kr. računski uradnik v Ljubljani, kot ustanovnik	10 „ — „

Skupaj 7522 gold. 34 kr.

V Ljubljani 3. decembra 1864.

Dr. Jer. Zupanec.

(Dalje prihodnjič.)

Opomba. Ker sta bila v zadnjih „Novicah“ imenovana gospoda Majhenič Gašpar, župnik in duhovnik nemškega reda v Vinici in Novak Josip, kaplan v Žužemberku, Matiči že lani dala vsak po 5 gold., torej je Matiča do zdaj prejela od g. Majheniča 20 gold. in od g. Novaka 10 gold. — Dostavljamo tej opazki le še v obče to, da v Novičine mesečne razglase Matičinih prejemnikov se stavi le to, kar je g. denarničarju došlo tisti mesec, ki je naznanjen; vës znesek je v dotično knjigo vpisan.

Vabilo na naročbo „Novic“ za leto 1865.

Novo leto je pred durmi in ž njim se oglašajo časniki z vabíli do starih naročnikov in novih. Tudi „Novice“ se obračajo danes s tem vabilnimi vrsticami do svojih častitih naročnikov, pa tudi družih, kateri jih dosihmal še niso imeli. Ne bomo na dolgo in široko razkladali, kaj bojo donašali naši listi prihodnje leto — 22 tečajev bodi jim priča, kakošne bodo tudi vprihodnje „Novice“. Polje, ki ga obdeljujejo iz prvega svojega začetka do danes, je tako obširno, da brez oholosti morejo reči, da so národen list. Da niso celó vsem všeč, nas veseli — kajti „vsem se dopasti, hudo bi bilo.“ Prizadevale si bojo iskreno, da spolnujejo tudi vprihodnje svojo nalogo na polji vsestranske omike naroda našega. — Prihodnje leto bo dokaj imenitnega gradiva iz državnega zbora, iz kterega bojo donašale vse važne reči.

Z vabilom na novo naročbo pa izrazujemo tudi presrečno zahvalo vsem domoljubom, kateri iz vseh okrajin slovenske naše domovine prijazno podpirajo s svojimi spisi naš list.

Naročila naj se vplačanih (frankiranih) pismih pošiljajo tiskarnici Blaznikovi v Ljubljano. Cena „Novicam“ z vsemi dokladami ostane kakor je bila dosihmal. V tiskarnici je mane veljajo za celo leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četrto leta 90 kr., — po pošti pošiljane za celo leto 4 gold. 20 kr., za pol leta 2 gold. 20 kr., za četrto leta 1 gold. 15 kr. nov. den. Za pošiljanje na dom v Ljubljani se za celo leto plača 36 kr., za pol leta 18 kr. Kdor želi, da se mu med letom prenaredí napis (adresa) in se tedaj zavržejo že tiskani prejšnji napisi, plača 15 kr.

Odgovorni vrednik: Dr. Janez Bleiweis. — Tiskar in založnik: Jožef Blaznik v Ljubljani.